

Besedilo ni lektorirano.

Ciprska konferenca o pismenosti
Nikozija, Ciper, 5. in 6. september 2012
(poročilo)

V sredo, 5. septembra, in v četrtek, 6. septembra 2012, je potekala v Nikoziji na Cipru konferenca *Pismenost za vse (Literacy for all)*, ki je bila ena izmed načrtovanih konferenc v času ciprskega predsedovanja Svetu Evrope. Povabljenih je bilo 165 predstavnikov iz vseh držav članic EU. Tematika konference je bila področje funkcionalne pismenosti in temeljnih kompetenc na celotni izobraževalni vertikali – od predšolske vzgoje, osnovne šole, srednješolske populacije do odraslih. Poleg vseh ostalih strokovnih podlag in dokumentov je bila temeljna strokovna podlaga konference v plenarnem delu in pri delu v skupinah **poročilo strokovne skupine na visoki ravni o pismenosti** ([Final Report by EU High-Level Group of Experts on Literacy](#)), ki je izšlo septembra 2012.

Program konference je bil oba dneva razdeljen na plenarni del in v delo v skupinah, ki je potekalo prvi dan popoldne.

Prvi dan: sredo, 5. september 2012:

V uvodnem plenarnem delu, ki ga je moderiral *Petros Pashiardis* iz Cipra (Open University), je zbrane nagovoril in pozdravil ciprski minister za izobraževanje in kulturo, *George Demosthenous* ([nagovor v angleščini](#)). Sledila sta dva nagovora *Antonia Silve Mendesa* iz Evropske komisije in nizozemske *princese Laurentien*.

Vsi govorniki so izpostavili pomen in problematiko pismenosti kot eno ključnih prednostnih razvojnih področij v EU do leta 2020. Poudarili so pismenost kot pravico vseh ljudi in osnovo za boljše in kakovostnejše osebno življenje ter vključenost v družbo. Hkrati pa je to pogoj za večjo zaposljivost in ohranitev delovnega mesta, saj statistični podatki kažejo, da je kar 20 milijonov ljudi v EU brezposelnih. *Princesa Laurentien* je

Besedilo ni lektorirano.

izpostavila optimističen cilj, da EU doseže 100 % pismenost Evropejcev, pri čemer je potrebna politična volja pri izvajanju strategij, priporočil in ukrepov. Pismenost in strategije ne tem področju je treba vključiti tudi na ostala področja življenja, kot so: ekonomija, zdravstvo, kmetijstvo, sociala, kultura. Poleg šol je treba vključiti še starše, zdravnike, socialne delavce, zaposlovalce ... – čim več socialnih partnerjev, in se dogovoriti, kdo in kako bo zgradil mostove med njimi.

Po odmoru je sledilo delo v delovnih skupinah. Paralelno je potekalo delo v petih skupinah, in sicer:

1. Pismenost: kaj je ključno?
2. Mali otroci
3. Osnovnošolska leta
4. Adolescenti
5. Odrasli

Prva skupina je bila splošno sistemsko zasnovana in je razpravljala predvsem o ključnih sistemskih in razvojnih vsebinah. Ostale štiri skupine pa so bile tematsko naravnane na ciljno skupino po vertikali: predšolska vzgoja, osnovna šola, srednja šola in odrasli.

Sam sem se udeležil dela v zadnji, peti delovni skupini, ki je bila namenjena odraslim. Delo v tej skupini je vodil in koordiniral razpravo v njej *Tapio Erkki Saavala*, predstavnik Evropske komisije. Uvodoma je povzel ključne poudarke iz končnega poročila strokovne skupine na visoki ravni, ki se nanašajo na pismenost odraslih. Pri predstavitvi je poudaril, da je socialna in dejanska vključenost odraslih vedno bolj odvisna od obvladovanja digitalnih medijev in orodij. Statistike kažejo, da bo vedno več novih delovnih mest odvisnih od višjih kompetenc. Do leta 2020 pričakujejo kar 35 % takšnih delovnih mest (trenutno jih je 29 %). Ker je trenutno kar 73 milijonov odraslih v Evropi z nizko stopnjo kompetenc oziroma pismenosti, je treba razviti **ustrezno učno okolje**, dvigniti **kakovost usposabljanja učiteljev** in **zagotoviti vključenost odraslih**. Poročilo prinaša priporočila, ki jih je na kratko pojasnil in utemeljil.

Sledili sta še dve uvodni predstavitvi, in sicer:

- *JD Carpentierija* (raziskovalec in praktik Univerze v Londonu) – predstavil je nekaj ključnih dilem in ovir pri razvoju sistema pismenosti odraslih. V ospredje je postavil ključna vprašanja, kot so: Kaj, kdo in na kakšen način naj bi izvajali priporočila? Kakšni so rezultati? Kdo in kaj bo financiral? Ob tem je izpostavil dva pričakovana rezultata programov in dejavnosti na področju pismenosti odraslih, in sicer: izboljšanje osebnega življenja, zdravja, družinskega življenja, zadovoljstva, vključenosti v družbo ter izboljšanje strokovnih kompetenc in zaposljivosti ter možnosti nadaljnjega zaposlovanja ali samozaposlovanja. V času zaostrene globalne ekonomske krize je izpostavil problematiko financiranja prvega cilja iz javnih sredstev in poudarjeno financiranje drugega cilja. S tem pa se odpira problem marginalizacije, revščine, opuščanje aktivnosti pri določenih najbolj ogroženih ciljnih skupinah. Tako je vedno večji poudarek na izboljševanju zmožnosti in kompetenc v primerjavi z dvigom zadovoljstva in vključenosti v družbo.

V razpravi je bilo izpostavljeno poudarjeno vlaganje (90 %) sredstev in resursov v izboljševanje pismenosti na najnižjem (prvem) nivoju, za ciljne skupine, ki so najmanj motivirane, ki ne zaznavajo svojih primanjkljajev, katerih rezultati so vidni le na dolgi rok. Več bi bilo treba investirati v ciljne skupine na drugem in tretjem nivoju, kjer so rezultati in zaposljivost vidni na krajši rok. Kar pa je ključno za politiko in zaposlovalce. Sam sem v razpravi izpostavil ključno vlogo države pri razvoju temeljnih zmožnosti in kompetenc zlasti za ranljive ciljne skupine odraslih, nujno povezovanje in sodelovanje z delodajalci pri ustvarjanju pogojev za učenje ter podporo delodajalcev pri razvoju strokovnih kompetenc zaposlenih.

Besedilo ni lektorirano.

- *Marie – Therese Geffroy*, direktorice Francoske nacionalne agencije za boj proti funkcionalni nepismenosti – predstavila je temo Kako dvigniti zavest glede procesov pismenosti odraslih? Po uvodni predstavitvi ključnih podatkov na tem področju v Franciji in predstavitvi dela njihove agencije za boj proti nepismenosti je spregovorila o projektu usposabljanja odraslih delavcev na delovnem mestu na področju pismenosti. V projekt so vključeni številni socialni partnerji, izvajalci, šole, lokalne skupnosti, delodajalci, sindikati. V programe usposabljanja vključujejo tako splošne kompetence kot tudi potrebne strokovne kompetence. Rezultati so vidni tako na dvigu pismenosti kot v večji zaposljivosti odraslih. Posebej je izpostavila tudi načine in razloge za motivacijo in vključitev delodajalcev, in sicer: zmanjševanje stresa, višanje motivacije in pripadnosti, sodelovanje z ostalimi deležniki.

Poročevalka v naši skupini je bila *Sue Welington*, predsednica EAEA.

Drugi dan: četrtek, 6. september 2012:

Kot uvod v delo drugega dne je moderator *Petros Pashiardis* podal kratko poročilo ključnih sporočil in zaključkov dela po posameznih delovnih skupinah, ki so jih kasneje po plenarnih prispevkih dopolnili in razširili še poročevalci za posamezne delovne skupine.

V plenarnem delu je sledil prispevek *Carolyn Medel-Añonuevo* iz Unescovega Inštituta za izobraževanje. Predstavila je zgodovinski pregled razvoja dejavnosti in rezultatov Unesca na področju pismenosti odraslih na evropski in globalni ravni. V nadaljevanju je izpostavila nekaj ključnih izzivov in priporočil za nadaljnji razvoj pismenosti odraslih v Evropi:

- jasno je treba izpostaviti pravico odraslih do temeljnih spretnosti in zmožnosti;
- učeče se odrasle je treba postaviti v ospredje in jih na podlagi potreb dejavno vključiti v vse procese;
- vključiti je treba vse deležnike na vseh ravneh;
- okrepiti je treba raziskave na tem področju, poenotiti metodologijo spremljanja in statistične podatke.

Carolyn Medel-Añonuevo je poudarila, da veliko pričakujejo tudi od vmesnega poročila CONFINTEA VI in od rezultatov raziskave PIAAC.

Sledila ne panelna razprava na temo rezultatov delovnih skupin, ki jih je uvodoma, kot ključne, izpostavil moderator *Petros Pashiardis*. V razpravi so sodelovali:

- *Erika Mann*, lobistka za Facebook v Bruslju – izpostavila je sodelovanje z Unescom na področju doseganja določenih ciljnih skupin mladih in odraslih, ki potrebujejo nadgradnjo pismenosti in ključnih kompetenc prek novih elektronskih medijev, kot je Facebook. Pripravili so portal in številne spletne strani z informacijami, gradivi in pomočjo pri uporabi le-teh ter učenju. poudarila je neizkoriščenost in vlogo sodobnih medijev pri dvigu vključenosti in motiviranju odraslih na področju pismenosti;
- *Carolyn Medel-Añonuevo*, Unesco – izpostavila je kontinuiteto dela na področju pismenosti, krepitev sodelovanja vseh deležnikov na regionalni, nacionalnem in globalni ravni, zastopanje le-teh na globalni ravni ter spremljavo, analizo in razvoj skupnih priporočil, kazalnikov in rezultatov;
- *Georgios Tsiakalos*, Univerza v Solunu – spregovoril je o problemu pismenosti kot skupnem problemu vseh evroskih držav. Dvig pismenosti je osnova za vse nadaljnje dejavnosti. V EU so velike razlike na področju pismenosti, zato se mora spremeniti tudi politika. Države z večjimi

Besedilo ni lektorirano.

problemi na področju pismenosti so tudi v večji ekonomski in socialni krizi, zato je treba imeti jasne akcijske načrte na področju pismenosti in več vanje investirati;

- *Olympia Stylianou*, Ministrstvo za izobraževanje in kulturo Ciper – predstavila je ključne poudarke iz nacionalne strategije in akcijskega načrta Cipra na področju pismenosti in izpostavila izvajanje strategije na ključnem cilju aktivnega državljanstva;
- *Egil Gabrielsen*, Univerza Stavanger.

Sledila so poročila poročevalcev vseh petih delovnih skupin, ki bodo objavljena skupaj z vsemi dokumenti in predstavitevami na [spletni strani ciprskega predsedovanja Svetu Evrope](#).

Ob zaključku programa sta sledila še dva nagovora, in sicer:

- *Athena Michaelidu* iz Ciprskega pedagoškega inštituta je predstavila sistem pismenosti na Cipru ter stanje in nacionalni projekt, ki poteka na celotni vertikali. Navedla je ključne cilje in trenutne rezultate sistema preverjanja in testiranja otrok v vrtcih, učencev v osnovnih in srednjih šolah. Izpostavila je dodatne programe usposabljanja za tiste, ki ne dosegajo zastavljenih standardov pismenosti, in podporne dejavnosti za starše, vodstva šol in učitelje. Izzivi so jim predvsem priprava strateškega načrta za pismenost, vključitev vseh socialnih partnerjev, razvoj posameznih orodij in sistematične evalvacije.
- *Inez Bailey* iz Nacionalne agencije za pismenost odraslih na Irskem je predstavila vlogo, naloge in cilje svoje agencije. Poudarila je predvsem povezovalno in koordinacijsko vlogo agencije z različnimi socialnimi partnerji ter zastopanje na področju politične vidnosti in razvoja politike pismenosti na Irskem. Spregovorila je tudi o razmerju med pismenostjo in ekonomskim razvojem, orientiranosti na razvojne pobude od spodaj navzgor, razmerju med prostovoljstvom in profesionalizmom ter o izobraževanju strokovnjakov na tem področju.

Konferenco je s pozdravom in zaključnim nagovorom zaključila komisarka za izobraževanje *Androulla Vassiliou* ([govor v angleščini](#)).

V Ljubljani, 10. september 2012

Pripravil: mag. Andrej Sotošek